

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**EL TERRITORI A L'EDAT
MITJANA**

Coordinació: RETAMERO SERRALVO, FELIX

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	EL TERRITORI A L'EDAT MITJANA			
Codi	12363			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Identitat Europea Medieval	1	OPTATIVA	Virtual
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	4.2	1.8	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	RETAMERO SERRALVO, FELIX			
Departament/s	HISTÒRIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
EIROA RODRÍGUEZ, JORGE	jorgeir@um.es	2	Dijous, de 10:00 a 11:00h i de 12:00 a 13:00h, divendres de 10:00 a 11:00h i dimarts de 17:00 a 18:00h. (videonferència) (entre el 6 de març i el 26 de març de 2023). Canal de comunicació habitual: xat; correu electrònic; videoconferència.
RETAMERO SERRALVO, FELIX	felix.retamero@uab.cat	2	Dilluns i dijous, de 12:00 a 14:00h. (xats), i dimarts, de 19:00 a 20:00h (videonferència) (entre el 23 de gener i el 12 de febrer de 2023). Canal de comunicació habitual: xat; correu electrònic; videoconferència.
SABATE CURULL, FLOCEL	flocel.sabate@udl.cat	0	
VIRGILI COLET, ANTONI	antoni.virgili@uab.cat	2	Dilluns i dimecres, de 16:00 a 18:00h i divendres de 16:00 a 17:00h (videonferència) (entre el 13 de febrer i el 5 de març de 2023). Canal de comunicació habitual: xat; correu electrònic; videoconferència.

Informació complementària de l'assignatura

En aquesta assignatura es tractaran els processos de conquesta organitzats des de l'Europa feudal a partir del segle X, especialment a la península ibèrica. De manera específica, s'estudiarà com es van reflectir les característiques i els efectes de les conquestes en el territori, sobretot en l'antic al-Andalus. Les qüestions principals tindran a veure amb les dinàmiques de les colonitzacions; l'organització de nous nuclis de població; els repartiments territorials; l'organització dels nous dominis feudals, i les noves orientacions productives.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Conèixer l'abast dels processos de conquesta i de colonització feudal i els seus efectes sobre l'organització dels espais agraris i urbans.
- Conèixer les investigacions recents sobre aquests processos.
- Adquirir amb solvència els conceptes, els recursos i les tècniques necessaris per a plantejar i desenvolupar una recerca en aquest àmbit.

Competències

Competències Bàsiques i Generals

CB7.- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts, dins de contextos més amplis (o multidisciplinars), relacionats amb l'àrea d'estudi.

CB10.- Que els estudiants posseïxin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran mesura autodirigido o autònom.

CG1.- Incorporar el rigor en els plantejaments de treball, mètodes i elaboració de conclusions des del punt de vista científic i ètic.

Competències Específiques

CE1.- Reconèixer l'existència dels debats historiogràfics en la recerca sobre l'Edat Mitjana.

CE4.- Avençar en el coneixement de les aportacions del període medieval a la construcció d'Europa.

CE6.- Aplicar la interdisciplinarietat com a instrument vàlid i transversal en l'estudi de la identitat europea medieval.

CE8.- Aplicar tècniques metodològiques per a interpretar les fonts documentals, materials i iconogràfiques.

CE 11- Emprar la terminologia i les tècniques de comunicació acceptades per la historiografia i les disciplines implicades.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Módulo	Unidades
1. EL CONTEXTO EUROPEO (VIII-XIII)	1.1 Els paisatges agraris de l'Europa alt-medieval <ul style="list-style-type: none"> 1.1.1 Estudi de casos de l'Europa franca 1.1.2 Estudi de casos anglo-saxons 1.1.3 Estudi de casos d'Escandinàvia
	1.2 Espais productius i comercials en el nord i centre d'Europa. Els <i>emporia</i> ; les rutes comercials FR
	1.3 Espais senyorials. L' <i>incastellamento</i> ; l' <i>encellulement</i> FR
	1.4 Espais de conquesta i colonització. El cas de Prússia FR
2. LA ORDENACIÓN DE LOS ESPACIOS CONQUISTADOS EN LA PENÍNSULA IBÉRICA (X-XVI)	2.1 Les marques dels comtats de Barcelona i d'Urgell (s. X-XI) AV
	2.2 Campanyes militars, repartiments i la formació dels dominis feudals: la vall de l'Ebre (s.XII) AV
	2.3 Gent nova: les línies migratòries de la colonització feudal: el Baix Ebre (s. XII-XIII) AV
	2.4. Els assentaments i els espais agraris de la colonització feudal: el Baix Ebre (s. XII-XIII) AV
	2.5 Transformacions agràries i nous assentaments. La colonització del regne de València (s. XIII-XIV) JE
	2.6 Conquesta i colonització de les Illes Balears (s. XIII-XIV) JE
	2.7 La formació d'un territori de frontera. El regne de Múrcia (s. XIII-XIV) JE

Eixos metodològics de l'assignatura

Per 6 crèdits	Metodología	Activitat	Hores feina dirigida	Hores feina no dirigida	Valor Avaluació
1	Presentació del tema per part del professor.	Lectures orientades. Comentari de text. Lectures addicionals	80	15	63%
2	Debat en fòrum/ Tutoria	Activitat complementària al seguiment de lectures i exposició del professor	3	2	3%
3	Treballs	Estudis de casos en fonts primàries o bibliogràfiques	5	45	33%

Sistema d'avaluació

- Tres proves escrites puntuades: una de les unitats 1.1-1.4 (FR); una de les unitats 2.1-2.4 (AV), i una de les unitats 2.5-2.7 (JE) . La nota final serà la mitjana obtinguda en aquests exercicis.

Bibliografia i recursos d'informació

- Bartlett, R, *La formación de Europa: conquista, colonización y cambio cultural, 950-1350*, Universitat de València, 2009
- Devroey, J.-P. *Économie rurale et société dans l'Europe franque (VIe-IXe siècles)*. 1, Éd. Belin, París, 2003
- Eiroa, J, ed, *La conquista de al-Andalus en el siglo XIII*, Universidad de Murcia, Murcia, 2012.

- Guinot, E, & Torró, J. coords, *Repartiments de la Corona d'Aragó (segles XII-XIII)*, Universitat de València, València, 2007
- Hamerow, H. *Early Medieval Settlements*, Oxford University Press, 2002
- Kirchner, H, ed, *Por una arqueología agraria. Perspectivas de investigación sobre espacios de cultivo en las sociedades medievales hispánicas*, BAR, 2010
- Malpica, A, *Análisis de los paisajes históricos. De al-Andalus a la sociedad feudal*, Granada, 2009
- Quirós, J. A. Ed., *The Archaeology of Early Medieval Villages in Europe*, Euskal Erriko Unibertsitatea, Bilbao, 2009
- Ríos, Martín F, *La Reconquista. Una construcción historiográfica (siglos XVI-XIX)*, Marcial Pons, Madrid, 2011
- Sabaté, F, *El territori de la Catalunya medieval. Percepció de l'espai i divisió territorial al llarg de l'Edat Mitjana*, Fundació Salvador Vives i Cadsajuana, Barcelona, 1997
- Salrach, J.M., coord, *Història agrària dels Països Catalans. II. Edat Mitjana*, Barcelona, 2004
- Torró, J, *El naixement d'una colònia. Dominació i resistència a la frontera valenciana (1238-1276)*, Universitat de València, València, 1999
- Torró, J. & Guinot, E, coords, *Hidráulica agraria y sociedad feudal*, Universitat de València, València, 2012.
- Virgili, A, *Ad detrimentum Yspanie. La conquesta de Turtusa i la formació de la societat feudal (1148-1200)*, *Universitat Autònoma de Barcelona-Universitat de València*, 2001